

УДК 355.424

К. О. Споришев, В. П. Грищенко, Є. Г. Башкатов, І. В. Ковальов

ПРОТИДІЯ МОБІЛЬНИМ ЗАСОБАМ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА КООРДИНАЦІЇ МАСОВИХ БЕЗЛАДЬ

Розглянуто існуючі мобільні засоби, які використовуються порушниками для обміну інформацією та координації своїх дій під час масових безладь. Наведено методи протидії мобільним засобам під час масових безладь, а також пропозиції щодо участі внутрішніх військ МВС України в організації протидії мобільним засобам під час масових безладь.

Ключові слова: масові безладдя, обмін інформацією, мобільні засоби, зв'язок.

Постановка проблеми. Сучасний стан соціальної і політичної обстановки та суспільна небезпека масових безладь з позиції застосування засобів комунікації характеризуються високим ступенем інформатизації учасників протесту. Одним із основних завдань, що виконують внутрішні війська, є участь в охороні громадського порядку та боротьбі із злочинністю [1]. Застосовані порушниками методи та засоби під час організації та координації масових безладь на крок випереджають методи та засоби, які використовуються внутрішніми військами, і не дозволяють у повному обсязі ефективно виконувати поставлені завдання. У зв'язку з цим розроблення методів протидії засобам організації та координації масових безладь та моніторингу систем передачі даних є актуальною задачею.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значущість соціальної ролі в організації масових безладь ХХІ ст. відмічається як правоохоронними органами і самими учасниками протесту, так і відомими оглядачами й аналітиками. А саме для дослідження механізмів виявлення пропаганди в Інтернеті Пентагон планував 40 млн доларів у департаменті поліції Нью-Йорка створено новий підрозділ, який буде займатися моніторингом соціальних мереж і сервісів. Під час масових безладь у 2011 р. у Великій Британії арешти та судові переслідування за діяльність у соціальних Інтернет-мережах стали вже типовою реакцією влади. Так, у серпні 2011 р. британська поліція заарештувала 20 осіб за організацію масових безладь з використанням смартфонів та соціальних мереж [2].

Метою статті є розроблення пропозицій щодо участі внутрішніх військ МВС України в організації протидії мобільним засобам під час масових безладь.

Виклад основного матеріалу. Активісти “арабської весни” домовлялися про зустрічі і координували свої дії через мобільні Facebook і

Twitter. Учасники заворушень у Великій Британії у серпні 2011 р. використовували для зв'язку Blackberry Messenger; учасники акцій протесту на турецькій площі Таксим та активісти з московського району Бірюльово – програму Zello. Демонстранти руху “Захопи Уолл-стріт” писали свої програми для обміну інформацією.

Огляд мобільних засобів, що застосовувалися у вуличних акціях протесту

Zello. Платформи: Android, iOS, BlackBerry, Windows. Видавець: Zello Inc. “Емулятор рації”, засіб для обміну голосовими повідомленнями.

У Zello, створеному за участю розробників з Росії, використовується принцип Push-to-talk. Спілкування відбувається таким чином: користувач натискає й утримує кнопку, очікує дозволу, наговорює повідомлення і відпускає кнопку.

Повідомлення передаються через Інтернет. Розробники стверджують, що для успішної роботи програмі повинно вистачати швидкості, що забезпечується мережами 2G.

Повідомлення можна передати або одному користувачеві, або групі, що йменується каналом, і він – це краще, що є у Zello. Канал може бути як загальнодоступним, так і таким, що захищений паролем.

Крім того, існують канали “для спілкування”, при цьому “право голосу” мають усі учасники.

Отримані і передані повідомлення зберігаються, тому за бажанням (наприклад, не розчув щось важливе) їх можна прослуховувати повторно.

Переваги Zello досить очевидні. Програма, перш за все, дає можливість підтримувати оперативний зв'язок усередині групи однодумців. Говорити і слухати “на ходу” набагато простіше, ніж друкувати і читати; крім того, немає необхідності постійно тримати перед очима екран.

Ustream. Платформи: Android, iOS, Symbian, Windows, Mac, браузері. Видавець: Ustream.tv

© К. О. Споришев, В. П. Грищенко, Є. Г. Башкатов, І. В. Ковальов

Мобільний засіб для організації в Інтернеті прямих мобільних відеотрансляцій з місця подій.

Для роботи з Ustream необхідно створити аккаунт або зайти у програму під своїм аккаунтом у Facebook. Цей засіб дозволяє як дивитися чужі трансляції, так і організувати свої. У процесі зйомки можна опублікувати посилання на відео у соцмережах, доповнити потік опитуванням або поспілкуватися із глядачами у чаті. Якщо немає бажання, щоб відео супроводжувалося звуком, то мікрофон можна відімкнути.

Незважаючи на багатомільйонну аудиторію, у Ustream багато недоліків, зокрема: невисока якість відео, часті затримки (“лаги”), відсутність зума й автофокусу. У безкоштовній версії зазначений засіб показує рекламу; крім того, “бесплатники” не можуть завантажити на сервер Ustream.tv більше десяти гігабайт відео.

Ці мобільні засоби застосовувалися практично у всіх вуличних акціях останніх років.

Аналоги: Bambuser, Livestream, Smotri.com
Hotspot Shield. Платформи: Android, iOS, Windows, Mac. Видавець: AnchorFree.

Мобільний засіб, який дозволяє переглядати заблоковані у країні веб-ресурси.

Програма організує мережу VPN, забезпечуючи тим самим анонімність користувачеві і надаючи можливість проглядати заблоковані в його країні сайти. Сервери Hotspot Shield розташовані у США.

Позитивні сторони мобільного засобу – мінімум настройок і необов'язковість реєстрації. Безкоштовна версія показує рекламу.

Застосовувався: в Єгипті в обхід блокування Facebook і Twitter, у Китаї – для боротьби з “великим фаєрволлом”.

Shouty. Платформи: Android. Видавець: Nathan Hamblen.

Мобільний засіб, який дозволяє тому, хто виступає перед натовпом, не використовувати мегафон.

Shouty працює у децентралізованих безпроводних мережах. Програма пише звук з мікрофона мобільного пристрою і передає його на інші пристрої, підключені до тієї ж мережі Wi-Fi. Щоб слухати трансляцію, потрібно мати на смартфоні або планшеті мобільний засіб з підтримкою потокового mp3 (розробник рекомендує Servestream).

Програма, яка все ще перебуває у стадії бета-версії, розрізняється інтерфейсом. Вона застосовувалася учасниками руху “Захопи Уолл-стріт”.

“Мене заарештували”. Платформи: Android. Видавець: Quadrant 2.

Засіб для швидкого інформування близьких і друзів про факт вашого арешту.

На стадії настроювання програми пропонується вказати номери телефонів тих людей, яких ви хочете повідомити про ваш арешт, а також скласти текст SMS, яке буде їм відіслано. Коли вас усе-таки заарештують, все, що вам потрібно буде зробити, – запустити програму і натиснути на велику кнопку на екрані. Повідомлення автоматично будуть відправлені на вказані номери.

За бажанням в SMS може бути вказано і ваше поточне місцезнаходження – у вигляді посилання на Google Maps.

Існуючі методи протидії засобам телекомунікації такі: моніторинг систем телекомунікацій, завчасне попередження сил правопорядку про масові безладдя, постановка завад, відмикання базових станцій операторів мобільного зв'язку, відключення провайдерів, які надають послуги Internet.

Висновок

Суспільна небезпека масових безладь полягає у тому, що вони можуть паралізувати діяльність органів державної влади і самоврядування, спричинити ускладнення криміногенної обстановки, людські втрати, завдати серйозної економічної і політичної шкоди державі, суспільству або конкретній особі. На цьому етапі розвитку внутрішніх військ МВС України розглядаються питання щодо розв'язання проблем радіопротидії безпосередньо під час виконання службово-бойових завдань за призначенням.

Список використаних джерел

1. Про внутрішні війська МВС України [Текст] : Закон України від 26.03.1992 р. № 2235-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 29. – С. 397.

2. <http://lenta.ru/articles/2013/10/15/protesters/>

Стаття надійшла до редакції 14.11.2013 р.

Рецензент – доктор військових наук, професор Г. А. Дробаха, Академія внутрішніх військ МВС України, Харків, Україна